

MØTEINNKALLING

Utvalg: BEIARN KOMMUNESTYRE
Møtested: Kjellerstua Beiarn Sykehjem
Møtedato: 26.09.2018 **Tid:** 09:00

Eventuelt forfall meldes til tlf.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Innkalte:

Funksjon	Navn	Forfall	Møtt for
Leder	Monika Sande		
Nestleder	Håkon André Nordberg Sæther		
Medlem	Linda Tove Tverrånes Moen		
Medlem	Ole-Håkon Hemminghytt		
Medlem	Helge Osbak		
Medlem	Linda Merete Larsen	FO	
Medlem	Merethe Selfors		
Medlem	Marit Cicilie Moldjord		
Medlem	André Kristoffersen		
Medlem	Rune Jørgensen		
Medlem	Audgar Roald Carlsen		
Medlem	Gudbjørg Haukdal Navjord		
Medlem	Tore Nyvold		
Medlem	Tone Kristin Helbostad		
Medlem	Julie Birgitte Kristensen		
Varamedlem	Gisela Beate Engholm		Linda M Larsen

SAKSLISTE

Saksnr. **Arkivsaksnr.**
Tittel

Tematime:
RKK Salten, Regionalt kontor for kompetanseutvikling i Salten
Nye PPT Indre Salten

Orientering: Økonomi

REFERATER

27/18 18/474
GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET

28/18	17/358 VANNSCOOTER - FORSKRIFTER/REGLER
29/18	18/344 ROS SALTEN
30/18	16/1041 ENDRING I SELSKAPSAVTALEN IRIS SALTEN IKS
31/18	18/249 SKATT PÅ VANNKRAFT I ENDRING

Dokumentene legges ut til offentlig ettersyn på biblioteket og servicekontoret i Beiarn kommune.

Beiarn kommune, 12.09.2018

Monika Sande
Ordfører.

GODKJENNING AV PROTOKOLL - KOMMUNESTYRET

Saksbehandler: Karin Nordland
Arkivsaksnr.: 18/474

Arkiv: 033

Saksnr.: **Utvalg** **Møtedato**
27/18 Beiarn Kommunestyre

26.09.2018

VANNSCOOTER - FORSKRIFTER/REGLER

Saksbehandler: Mads Forsell
 Arkivsaksnr.: 17/358

Arkiv: K01

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
19/18	Plan og ressursutvalget	31.05.2018
33/18	Plan og ressursutvalget	29.08.2018
28/18	Beiarn Kommunestyre	26.09.2018

Plan og ressursutvalgets innstilling til kommunestyret:

Forslag til forskrift fremmet i høring av Beiarn kommune med noen endringer innstilles til kommunestyret.

Følgende endringer vedtas:

- § 3 bokstav a. «For områdene nedenfor Moldjordbrua og ned til fastsatt grense elv/sjø er maksimalt tillat hastighet 8 knop innenfor et belte på 100 meter fra land»

Enstsemmig vedtatt.

Saksordfører: Ole Håkon Hemminghytt

Behandling/vedtak i Plan og ressursutvalget den 31.05.2018 sak 19/18

Det presiseres i forskriften at grense for fem knop går til kommunegrensa.

Vedtak:

Plan- og ressursutvalget vedtar å sende forslag om lokal forskrift om bruk av vannscooter i Beiarn kommune slik den foreligger ut på høring.

Høringen må kunngjøres i lokalavis og på kommunens nettsider. Uttalelser i høringen skal være skriftlige med en frist på seks uker.

Enstemmig vedtatt.

Saksutredning:

Høring vannscooter. Det kom inn to høringsuttalelser før høringsfristen gikk ut. Disse legges fram på møte.

Vedlegg:

Beiarn kommune

Fra: post@kystverket.no
Sendt: 24. juli 2018 12:57
Til: Beiarn kommune
Emne: Tilbakemelding - høring av lokal forskrift om bruk av vannscooter - Beiarn kommune - Nordland fylke

Hei.

Vi viser til henvendelse datert 13.07.2018 vedrørende ovennevnte.

Kystverket Nordland skal ved høring av lokal ordensforskrift vurdere om kommunens forskrift i tilstrekkelig grad iverksetter de formål, hensyn og statlige styringsbehov som havne- og farvannsloven bygger på.

Vi gjør oppmerksom på at forskriften skal være utformet i samsvar med den obligatoriske ordensforskriftsmalen. Vi gjør videre oppmerksom på at når kommunen skal regulere vannscooter spesielt må dette være forankret i hensyn til trygg ferdsel, forsvarlig forvaltning av farvannet, miljø eller friluftsliv. Vi mener de forhold som ligger til grunn bør komme tydeligere frem i forskriften.

Kystverket Nordland har ut over dette ingen ytterlige kommentarer til oversendte dokumenter.

Hilsen
Kamilla Nergård
Rådgiver
Kystverket Nordland

KYSTVERKET
Tlf: 07847

Telefon: 400 36 670
www.kystverket.no

Beiarn Kommune		
Ark.Saksnr	Dok.nr	Plan.nr
17/358	8	373318
24 JUL 2018		
Ark.kode P	K01	
Ark.kode S		
Avdeling	Saksbeh.	YIF
Kassasjon	Gradering	

Kystverkets visjon er å utvikle kysten og havområda til verdens sikreste og reneste

Beiarn Kommune		
Arkiv nr.	Dok. nr.	Reg. nr. Av
17/358	9	38421
13 AUG 2018		
1001		
Ansatt	Saksbeh.	
	MF	
Ansatt	Gjennomg.	

Notat i forbindelse med gjennomgang av ny forskrift om bruk av vannscooter/motorfartøy.

Jeg har gjennomgått forskriften som nå ligger ute på kommunens hjemmeside og har følgende personlige kommentarer og forslag til endringer av denne;

Fra hjemmesiden:

Bakgrunn og behov

Vannscooterforskriften ble opphevet 18. mai 2017 noe som medførte at vannscootere kan brukes på lik linje med båter. Ferdsel med vannscootere er regulert i motorferdselloven som fastsetter at motorferdsel, herunder bruk av vannscootere, er forbudt i innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer. I tillegg til dette generelle forbudet har kommunen flere muligheter til å gi lokale reguleringer av fart og bruk av kommunens elver og innsjøer.

Opphevingen av vannscooterforskriften medførte et frislipp av vannscooterbruken i Norge. Dette frislippet med påfølgende økt bruk av vannscooter kan ha en rekke negative konsekvenser for naturen, miljøet og eksisterende bruk og aktivitet i og rundt våre vassdrag. I lys av dette ble det øvd et stort påtrykk fra naturverninteresser, friluftsansjasjoner, privatpersoner og andre berørte parter og instanser om innføring av lokale reguleringer av fart og bruk av kommunens elver og innsjøer.

I Beiarn kommune er all motorferdsel på elver og innsjøer unntatt Beiarelda, Øvre Nævervatnet og Ramskjellvatnet og Arstaddalsdammen forbudt siden disse er mindre enn 2 kvadratkilometer, eller inngår ikke i et større farbart vassdrag.

Forskriften sendes ut på høring etter vedtak i plan- og ressursutvalget i Beiarn kommune.

Forskriften:

Forskrift om bruk av vannscooter/motorfartøy i vann og vassdrag i Beiarn kommune
Fastsatt av Beiarn kommune xx.xx.xxxx med hjemmel i lov 10. juni 1977 nr. 82 § 4 tredje ledd og lov 17. april 2009 nr. 19 § 13.

Følgende er viktig å merke seg ved utarbeidelse av forskriften:

- Henvisning til kommunestyrets eventuelle delegeringsvedtak skal stå innledningsvis i forskriften, se hjemmelsfeltet i forskriftsmalen.
- Etter forvaltningsloven § 38 skal forskrifter inneholde en uttrykkelig henvisning til hjemmelsbestemmelsene, det vil si fartsforskriften § 4, 1. ledd, jf. havne- og farvannsloven § 13. Videre må forskriften nevne det kommunale organ som har gitt forskriften og at den er godkjent av Kystverkets hovedkontor. NB

KOMMENTAR:

- Her mangler det en henvisning til at forskriften er godkjent av Kystverkets hovedkontor.

§ 1. Formålet med denne forskrift er ut fra et samfunns- og naturmangfoldsmessig helhetssyn å regulere bruken av vannscootere/motorfartøy med sikte på å verne om naturmiljøet og trivselen i og på sjø, vann og vassdrag i Beiarn kommune.

§ 2. Bruk av vannscooter i vann og vassdrag i følgende vann og vassdrag i kommunen er forbudt.

- a. Beiarelva ned til Moldjordbrua.
- b. Alle innsjøer.

KOMMENTAR:

- Se kommentar i forbindelse med definisjon av Beiarelva under § 5

§ 3. I sjøer større enn 2 kvadratkilometer kan det i spesielle tilfeller gis dispensasjon fra forbudet.

KOMMENTAR:

- Rent lovteknisk så står §3 «på egne bein» og henviser da ikke bare til §2. Det bør derfor henvises direkte til §2 om det er denne spesifikt som det kan dispenseres fra.
- «sjøer» er et ikke-definert begrep og det bør ikke antas at dette er det samme sin «innsjøer» som er benyttet i §2. Bør derfor endres til «innsjøer»
- Hvorfor legges det begrensninger på mulighetene til å gi dispensasjon i forhold til størrelsen av innsjøen? Så lenge det er nødvendig med dispensasjon så vil en kontrollfunksjon være «aktiv» i forhold til om dispensasjon faktisk gis.
- Se for øvrig lov om Motorferdsel i utmark;

§ 5. (generelle tillatelser etter vedtak)

Kommunestyret kan gi forskrift om adgang til:

bruk av motorfartøy på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer når det foreligger særlige grunner som i tilfelle må angis i forskriften.

§ 4. For områdene nedenfor Moldjordbrua og utover Beiarfjorden er maksimalt tillatt hastighet 5 knop innenfor et belte på 100 meter fra land.

KOMMENTAR:

- Her reguleres ikke bare Vannscooter men også «Motorfartøy», jfr. forskriftens overskrift og § 1. Er det faktisk meningen å regulere en så streng fartsgrense i HELE Beiarfjorden ?
- Se «Veiledning for Utarbeidelse av Lokale Fartsforskrifter, versjon 4 – 21.12.2009. Spesielt del B «Valg av fartsgrense».

En fartsbegrensning på 5 knop i farvann som kjennetegnes ved:

- typiske skjermede innaskjærsmiljøer med høy attraksjonsverdi for rekreasjon, opphold, naturopplevelser, fortøyning og ankring. Typiske innaskjærsmiljøer er naturlig skjermede områder som trange sund, bukter, vikar og samling av øyer som tiltrekker seg stor menneskelig aktivitet, der det er vanlig å ankre opp, fortøye eller søke havn. Det omfatter også badeplasser, akvakulturanlegg, marinaer, bryggeanlegg og farvann med særskilt sårbart miljø eller dyreliv. Avstanden mellom land kan variere fra ca 100 meter og opptil ca 500 meter når det vil være naturlig ut i fra en helhetlig vurdering av farvannet å se på området som sammenhengende.
- Er det i lys av denne sentrale anbefalingen faktiske reelle hensyn som tilsier at det skal reguleres en så streng fartsgrense i Beiarfjorden – Helt ut til Kjelling ?
- Et annet «problem» er vel at deler av Beiarfjorden faktisk er så smal at en sone på 100 mtr fra land vil medføre at det ikke er ferdselsled i fjorden som gir tillatelse for hastighet over 5 knop (områder der fjorden ikke er over 200 mtr bred).
- I henhold til Forskrift om fartsbegrensning i sjø, elv og innsjø gjelder ikke lokale fastsatte begrensninger for følgende fartøy:

§ 6. (unntaksbestemmelse)

Fartsbegrensninger gjelder ikke for

- a) forsvaret, politiets, tollvesenets og brannvesenets fartøyer, samt losfartøyer og ambulansefartøyer,
- b) fartøyer med lege om bord, eller
- c) fartøyer i sjøredningstjenesten

hvor overskridelse av fartsbegrensningen er nødvendig for å få utført utrykningen eller oppdraget.

- Her er ikke skyssbåter og rutebåter unntatt noe som betyr at en begrensning på 5 knop også vil gjelde for skyssbåter og alle andre motorgående kjøretøy som går i fjorden på de deler av fjorden som er under 200 mtr.
- Trenger vi begrensninger i forbindelse med bading og oppmerkede badeområder ? I så tilfelle reguleres dette av sentral Forskrift om fartsbegrensning i sjø, elv og innsjø, jfr. nedenfor. Vi trenger da ikke å komplisere lokal forskrift i forhold til dette.

§ 3. (fartsbegrensning ved passering av badende og ferdselsforbud mv. innenfor oppmerkede badeområder)

Fartøy som nevnt i § 1 som passerer innenfor en avstand av 50 meter fra steder hvor bading pågår, skal ikke gå med større fart enn 5 knop (ca. 9,2 km/time).

Ankring av eller ferdsel med maskindrevne fartøyer eller seilfartøyer, herunder seilbrett, innenfor merkebøyer utlagt ved offentlige badeplasser¹ er forbudt unntatt i forbindelse med ervervsmessig låssetting av fisk i posenot. Det er ikke tillatt å fortøye i merkebøyer.

¹ Jf. IALA-merkesystem – spesialmerker.

- Husk at 5 knop utgjør en hastighet på kun 9,26 kph – slik forskriften da er utformet så vil småbåter som har sin faste ankerplass mellom Tvervik og Moldjord bru måtte ha en slik lav hastighet på strekningen – er dette hensiktsmessig og gjennomtenkt? Det vil da ta rundt 33 minutter (beregnet ut fra 5 km strekke) for en småbåt og gå fra Tvervik til Moldjord med denne hastigheten.
- Bør dette da endres til 8 knop's hastighet, noe som utgjør en hastighet på 14,8 kph ?
- Et reelt behov kan i henhold til formålet i § 1 være å sikre de verneområdene som ligger i sonene mellom Sjø og elv;

- I stede for å legge særskilt fartsbegrensning på 5 knop i hele Beiarnfjorden kunne man da eksempelvis tenke seg å legge en begrensning på fart innenfor en sone som angitt med blå strek på kartet ovenfor?. Dette vil da være mulig å håndheve som en klar definert grense og derigjennom også mulig å merke/skilte slik lovverket krever, jfr Forskrift om fartsbegrensning i sjø, elv og innsjø;

§ 5. (kunngjøring og skilting)

Forskrifter om lokale fartsbegrensninger skal kunngjøres i «Norsk Lovtidend» og «Etterretninger for Sjøfarende». Kommunen bør sørge for at lokale forskrifter om fartsbegrensninger fastsatt for farvann innenfor kommunens grenser også blir kunngjort i lokalavisene eller på annen hensiktsmessig måte.

Lokale fartsbegrensninger fastsatt i forskrift skal merkes med skilt i de aktuelle farvann. Kystverkets hovedkontor fastsetter skiltene utforming og utførelse og godkjenner plasseringen i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 19 og § 20.

Innenfor kommunens sjøområde og i kommunens innsjøer og elver har kommunen ansvaret for oppsetting og vedlikehold av skilt. Utenfor kommunens sjøområde og kommunens innsjøer og elver har Kystverket ansvaret. Det kan settes vilkår for enkeltvedtak eller lokale forskrifter om fartsbegrensninger.

- Gjør man dette for å verne særskilt sårbart miljø og dyreliv så er det da også i samsvar med Kystverkets anbefaling i forbindelse med å fastsette fartsbegrensning på 5 knop.
- Husk også at;
- Det geografiske virkeområdet skal angis ved posisjonsangivelse og/eller ved linjer trukket mellom faste punkter. Posisjonsangivelse skal være i grader, minutter og hundredeler av minutter (oppgis i WGS – 84).

§ 5. Forbudet i § 1, bokstav a gjelder strekningen fra Moldjordbrua og så langt Beiarelva går oppover dalen.

KOMMENTAR:

- Feil henvisning i paragrafen noe som MÅ rettes (skal vel være §2 ?)
- Er dette en nødvendig presisering, se definisjon av «Beiarelva»

Beiarelva

Fra Wikipedia, den frie encyklopedi

Beiarelva (eller **Storåga**) er et ca. 56 kilometer langt vassdrag i Beiarn kommune i Nordland fylke. Elva følger hoveddalføret i Beiarn og renner ut i Beiarnfjorden ved Tverrvik. Den har sitt utspring øverst i Beiardalen, innenfor Saltfjellet-Svartisen nasjonalparks grenser.

- Medfører dette at Tollågas nedre del ikke omfattes av den lokale forskriften, jfr definisjon i Lov om Motorferdsel §4 ?

- §4.Ferdsel med motorfartøy er tillatt på innsjøer som er 2 kvadratkilometer eller større, på elvestrekninger, og på innsjøer mindre enn 2 kvadratkilometer dersom disse inngår som en del av et farbart vassdrag. Kommunen kan likevel bestemme at ferdsel som nevnt helt eller delvis ikke skal være tillatt.

§ 6: Denne forskrift trer i kraft xx.xx.xxxx

KOMMENTAR:

- Forskriften som er lagt ut på høring inneholder ingen bestemmelser i forhold til straffeansvar og reaksjon ved overtredelse av forskriften. Dette må vel bero på en forglemmelse?

Revidert forslag til forskrift;

Forskrift fastsatt av Beiarn kommune's *kommunestyre (dato)* med hjemmel i lov 10. juni 1977 nr. 82 § 4 tredje ledd og forskrift av 15. desember 2009 nr. 1546 om fartsbegrensninger i sjø, elv og innsjø § 4 første ledd, gitt med hjemmel i lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 13. Forskriften er godkjent (*dato*) av Kystverkets hovedkontor i medhold av forannevnte forskrift § 4 første ledd.

§ 1 (formålet)

Formålet med denne forskrift er ut fra et samfunns- og naturmangfoldsmessig helhetssyn å regulere bruken av vannscootere/motorfartøy med sikte på å verne om naturmiljøet og trivselen i og på sjø, vann og vassdrag i Beiarn kommune.

§ 2 (forbud mot motorferdsel i vassdrag)

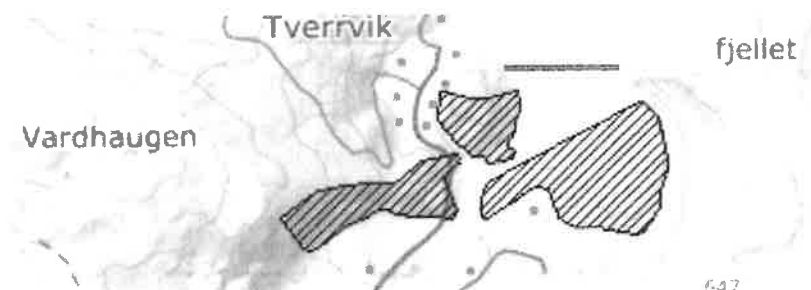
Bruk av vannscooter i vann og vassdrag i følgende vann og vassdrag i kommunen er forbudt i følgende soner.

- a. Beiarelva med sine sideelver ned til Moldjordbrua.
- b. Alle innsjøer.

§ 3 (fartsbegrensning)

8 knop er høyeste tillatte hastighet i følgende farvann:

- a. For områdene nedenfor Moldjordbrua og ned til utløpet av Beiarelva (Posisjonsangivelse skal være i grader, minutter og hundredeler av minutter, oppgis i WGS – 84) er maksimalt tillatt hastighet 8 knop innenfor et belte på 100 meter fra land.

§ 4 (unntaksbestemmelse)

Forskriften gjelder ikke for

- a) Forsvarets, politiets, tollvesenets og brannvesenets fartøyer, samt losfartøyer og ambulansefartøyer,
 - b) fartøyer med lege om bord,
 - c) fartøyer i sjøredningstjenesten,
- hvor overskridelse av fartsbegrensningen er nødvendig for å få utført utrykningen eller oppdraget.

Fartøyer som nevnt i første ledd, skal om mulig vise varsellys eller på annen måte varsle om utrykningen eller oppdraget.

§ 5 (dispensasjon)

Kommunestyret kan gi dispensasjon fra forskriftens bestemmelser. Dispensasjon kan bare skje etter begrunnet søknad. Dispensasjon skal videre bare skje i særlige tilfeller og det skal legges vekt på at det ikke ved bølgeslag eller på annen måte oppstår skade eller fare for skade på personer, herunder badende, andre fartøyer, farvannets strandlinjer, kaier, akvakulturanlegg eller omgivelsene for øvrig. Forholdet til verne om naturmiljøet og trivselen i og på sjø, vann og vassdrag i Beiarn kommune skal særskilt vektlegges.

Dispensasjonen skal gjøres tidsbegrenset.

Kommunestyret kan delegere myndighet etter første ledd til (.....?).

Innvilgelse eller avslag på søknad om dispensasjon kan påklages. Kystverkets hovedkontor er klageinstans for vedtaket truffet av kommunestyret eller dets delegerte myndighet.

§ 6 (straffansvar)

Overtredelse av forskriften, herunder enkeltvedtak gitt i medhold av den, straffes med bøter etter lov 17. april 2009 nr. 19 om havner og farvann § 62 for så vidt overtredelsen ikke rammes av strengere straffebestemmelse.

§ 7 (ikrafttredelse)

Forskriften trer i kraft (dato/angivelse)

ROS SALTEN

Saksbehandler: Frank Movik
 Arkivsaksnr.: 18/344

Arkiv: X20

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
25/18	Formannskapet	05.09.2018
29/18	Beiarn Kommunestyre	26.09.2018

Formannskapets behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

ROS-Salten 2017 og oppfølgingsplan «Beredskapsforum Salten 2018-2021» vedtas slik de foreligger.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Håkon Sæther

Rådmannens innstilling:

ROS-Salten 2017 og oppfølgingsplan «Beredskapsforum Salten 2018-2021» vedtas slik de foreligger.

Saksutredning:

Gjennom interkommunalt samarbeid er det utarbeidet ny risiko- og sårbarhetsanalyse for område Salten, og det er i tillegg opprettet et nytt Beredskapsforum Salten. Arbeidet er styrt av felles beredskapskoordinator, med Bodø som vertskommune.

ROS Salten er utarbeidet av kommunene i samarbeid med andre sentrale beredskapsaktører. I prosjektet er det avholdt en rekke arbeidsmøter for å drøfte og diskutere risiko- og sårbarhet i Saltenområdet.

Prosjektet er finansiert med skjønnsmidler fra fylkesmannen og ved egendeltakelse fra kommunene.

Hensikten med prosjektet er å styrke samarbeidet innen samfunnssikkerhet og beredskap mellom de deltakende kommunene og nødetatene, samt at egne ROS-analyser skal komme på plass i den enkelte kommune.

Målsettingen for prosjektet er:

- Helhetlig ROS-analyse for hver kommune, jfr. forskriftens § 3.
- Ny oppfølgingsplan som oppfyller krav til helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid, jfr. forskriftens § 3.
- Ny overordnet beredskapsplan i hver kommune, jfr. forskriftens § 4
- Helhetlig ROS Salten (hendelser som berører flere kommuner)

Kommunene utgjør fundamentet i norsk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid. Dette er tydeliggjort gjennom forskrift som pålegger kommunen å arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap på tvers av sektorer i kommunen. Risikobildet er i stadig endring, og sårbarhetsfaktorene i kommunen kan ramme flere sektorer og kommuner samtidig.

ROS Salten og ROS Beiarn utgjør til sammen en helhet, og må derfor ses i sammenheng. ROS Salten omhandler hendelser som er felles for flere kommuner, og er også et viktig innspill til hva som har betydning for vårt egen risiko- og sårbarhetsbilde.

ROS Salten omfatter følgende hendelser:

Naturhendelser	Store ulykker	Tilsiktede hendelser
1. Ekstenvær med langvarig strømbrudd	5. Utslipp av farlige stoffer	10. Terrorangrep mot stort arrangement
2. Skred og flom	6. Styrt satellitt med radioaktivt materiale	11. Bortfall av Ekom
3. E.coli- utbrudd	7. Skipsulykke	12. Hacking av kommunale IKT-systemer
4. Pandemisk influensa	8. Akutt forurensning i Vestfjorden	
	9. Togulykke	

Oppfølgingsplan ROS Salten

Oppfølgingsplanen «Samfunnssikkerhet og beredskap i Salten 2018 – 2021» omfatter bl.a. forslag til risikoreduserende tiltak for region Salten, og synliggjør områder kommunene i Salten kan samarbeide om. Tiltakene har til hensikt å styrke krisehåndteringsevnen og beredskapen i regionen, og er inndelt som følger:

- Oppfølgingsområder basert på risikobilde i Salten og fremtidige risikofaktorer.
- Revisjon ROS Salten
- Øvelse og opplæring
- Møter i nettverksgruppen «Beredskapsforum Salten»

De foreliggende planene har vært gjennom en grundig prosess med bred medvirkning, både lokalt og regionalt. Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet er dynamisk, og det er viktig med jevnlige oppdateringer og øvelser for å være best mulig rustet.

Beiarn kommune er en liten organisasjon som ser stor nytte i regionalt samarbeid og utveksling av kompetanse innenfor dette området.

Vedlegg:

- ROS Salten 2017
- Oppfølgingsplan 2018-2021.

ENDRING I SELSKAPSAVTALEN IRIS SALTEN IKS

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 16/1041

Arkiv: 255

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
9/17	Driftsutvalget	08.03.2017
8/17	Beiarn Kommunestyre	15.03.2017
18/18	Formannskapet	16.05.2018
30/18	Beiarn Kommunestyre	26.09.2018

Formannskapets behandling:**Innstilling til kommunestyret:**

Selskapsavtalen for Iris Salten IKS endres på følgende punkt.

§ 15, opptak av lån endres til:

Selskapet kan ta opp lån i banker og kredittinstitusjoner etter vedtak i representantskapet. Øvre ramme for driftslån er 4 millioner kroner og øvre ramme for investeringslån er 220 millioner kroner.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Monika Sande

Rådmannens innstilling:

Selskapsavtalen for Iris Salten IKS endres på følgende punkt.

§ 15, opptak av lån endres til:

Selskapet kan ta opp lån i banker og kredittinstitusjoner etter vedtak i representantskapet. Øvre ramme for driftslån er 4 millioner kroner og øvre ramme for investeringslån er 220 millioner kroner.

Bakgrunn:

Iris Salten IKS sin vedtatte økonomi- og investeringsplan viser et behov for å øke selskapets låneramme. Saken omhandler utvidelser av lånerammen med tilhørende nødvendig justering av selskapsavtalen. Selskapets styre har forberedt saken og den er behandlet av selskapets øverste organ, representantskapet, i møte 10 november 2017.

Etter representantskapets behandling må saken stadfestes gjennom eget vedtak i alle eierkommunenes kommunestyre før endringen er gjeldende. I denne saken redegjøres for hvorfor denne anmodningen til eierne kommer såpass lang tid etter representantskapets behandling av saken. Det er vesentlig at kommunene gjør likelydende vedtak siden selskapsavtalen må endres.

Styret i Iris Salten har ved flere anledninger hatt en strategisk diskusjon om hvem som skal eie infrastrukturen som er etablert i Iriskonsernet. Ved hver gjennomgang er det konkludert med at maskiner, utstyr og driftsmidler skal eies i datterselskapene, mens infrastruktur med veier,

plasser, bygg og anlegg skal eies av morselskapet. Dette er lagt til grunn i selskapets planlegging og i denne saken. For at Iris Salten IKS skal kunne ha gode og lovlige anlegg i hele Salten og samtidig kunne gå foran i det som er beskrevet som det grønne skiftet, er det viktig at de vedtatte investeringene i økonomiplanen følges.

Da Iris Salten ble dannet i 1993 ble selskapet gitt en låneramme på 136 millioner kroner. Det har frem til nå ikke vært nødvendig med noen endring av lånerammen, men nå er behovet entydig.

I økonomiplanen for 2018 til 2021 er det utarbeidet investering og finansieringsplan. Tabellen under er korrigert med en investering i nytt miljøtorg i Bodø i slutten av perioden i forhold til det som går frem av økonomiplanens tabell.

	Opptak av lån	Gjeld ved slutten av året
2018	28,3	150,4
2019	22,4	160,0
2020	4,3	151,9
2021	54,3	192,5

I oversendt forslag til eierne, november 2017, var lånerammen forslått hevet til 250 millioner kroner. I etterkant er det bedt om en ny vurdering av behovet for en så høy låneramme.

Korrigert forslag gjenspeiler at lånerammen må dekke de investeringer som ligger i økonomiplanen, samt gi en ramme for at prosjekter kan dukke opp i planperioden. Etter den nye vurderingen er det styrets forslag at lånerammen økes med 84 millioner til 220 millioner.

På representantskapsmøtet 4. mai 2018, besvarte ledelsen spørsmål knyttet til investeringsplanene for den enkelte eierkommune.

Andre forhold:

På representantskapsmøtet 10. november 2017 ble det også redegjort for ny selskapsorganisering med tilhørende nødvendig endring i selskapsavtalen. Slik endring vurderes nødvendig blant annet for fortsatt å kunne utbetale utbytte til eierne, når det er økonomisk grunnlag for det. I tiden etter 10. november 2017 har en dialog mellom selskapets ledelse, eiere og kommunenes administrasjoner, avklart at de ønskede organisatoriske endringenes mulige konsekvenser krever en grundigere utredning. Selskapet vil komme tilbake med egen sak om dette, når utredningen er ferdig.

Opprinnelig hadde selskapet tenkt å ta opp både de organisatoriske forhold og forholdet til lånerammen i en og samme sak. Behovet for en snarlig utvidelse av lånerammen gjør det nødvendig med separate behandlinger i eierkommunene.

Vurdering:

Rådmannen tilrår at lånerammen kan økes og at Beiarn kommune tar sin del av det økte garantiansvaret. Selskapsavtalen justeres i forhold til dette. Det påhviler selskapets ordinære styringsorganer å se til at intern organisering står seg ift konkurranseregler og kommunelovens bestemmelser, noe en egen utredning ventelig vil avklare, hvorpå det resises ny sak.

SKATT PÅ VANNKRAFT I ENDRING

Saksbehandler: Ole Petter Nybakk
 Arkivsaksnr.: 18/249

Arkiv: S10

Saksnr.:	Utvalg	Møtedato
26/18	Formannskapet	05.09.2018
31/18	Beiarn Kommunestyre	26.09.2018

Formannskapets behandling:

Innstilling til kommunestyret:

Finansdepartementets oppnevning av ekspertutvalg for vurdering av beskatning på vannkraftverk tas til orientering. Arbeidet vil bli fulgt med interesse fra Beiarn kommunes side.

Enstemmig vedtatt.

Saksordfører: Gudbjørg Navjord.

Rådmannens innstilling:

Finansdepartementets oppnevning av ekspertutvalg for vurdering av beskatning på vannkraftverk tas til orientering. Arbeidet vil bli fulgt med interesse fra Beiarn kommunes side.

Bakgrunn:

22. juni nedsatte Finansdepartementet et ekspertutvalg som har frist til 1. oktober 2019 med å gjøre en helhetlig vurdering av kraftverksbeskatningen. Av mandatet, som vedlegges her, fremgår at også de konsesjonsrettslige ordningene skal vurderes.

Saksutredning:

Ekspertutvalget som er nedsatt består av:

Vassdrags- og energidirektør Per Sanderud, Oslo
 Professor Benn Folkvord, Bryne
 Førstemanuensis Tarjei Havnes, Oslo
 Advokat Arve Kaarbø, Oslo
 Førstemanuensis og instituttleder Jørild Mæland, Bergen
 Professor Jørn Rattsø, Trondheim
 Postdoktor Ragnhild Camilla Schreiner, London

Det er altså ingen med i utvalget som representerer næringen selv eller deres eiere, og det er ingen med fra vertskommuner som avgir de lokale ressursene.

Vurdering:

Beiarn kommune har i flere vendinger kommentert til myndigheter, samarbeidspartnere i kraftnæringen og i lokalpolitiske vurderinger, at fordelene ved vannkraftutbygginger i stor

grad er av regional og nasjonal karakter, mens ulempene utelukkende er av lokal karakter. Det er av den grunn anerkjent og nedfelt i flere deler av lovverket, at lokalsamfunn som blir direkte influert, skal ha en andel av den verdiskapingen som følger ved inngrep og utnytting av vann til grønn kraftproduksjon.

Departementet som nå har gitt mandatet, altså finans-, selve ordlyden i mandatet som er gitt-, og sammensetningen av ekspertutvalget, har interessert rådmannen såpass at tastaturet er tatt i bruk og et inserat er oversendt et par aviser. Innholdet var på forhånd klarert med ordfører, da det nok har et innhold som er av politisk karakter.

Mandat og rådmannens lille medieinnspill vedlegges. Formannskapet bes diskutere videre oppfølging av saken, men rådmannen har bidratt til at LVK-sekretariatet ved Stein Erik Stinessen kan inviteres til regionrådets møte i Rødøy 20. – 21. september for en regionalpolitisk kraftdebatt. SR avgjør ventelig dette i forkant av Formannskapets vurdering av denne saken.

Vedlegg:

Mandat for ekspertutvalget
Rådmannens medieinnspill

Regjeringen.no

Mandat for ekspertutvalg som skal vurdere beskatningen av vannkraftverk

Dato: 22.06.2018 | Finansdepartementet (<http://www.regjeringen.no/no/dep/fin/id216/>)

Vannkraften er en av Norges viktigste naturressurser og vil fortsatt være ryggraden i energisystemet vårt. Den norske vannkraften har lagt grunnlag for vekst og velferd i over 100 år. Vannkraftproduksjon er viktig i et klimaperspektiv, og bidrar til forsyningssikkerheten i det norske og nordiske kraftsystemet. Rammebetingelsene for energiproduksjonen skal på en god måte ta hensyn til verdiskaping, energiforsyningssikkerhet, natur og miljø og klimautfordringene. Produksjon av fornybar energi i Norge bør skje i et kraftmarked der kraftproduksjon bygges ut etter samfunnsøkonomisk lønnsomhet.

Vannkraften er i dag den viktigste teknologien for fornybar energi med mulighet til å lagre mye energi. Energimarkedene er i endring, teknologiutviklingen går raskt og kostnadene ved vind- og solkraft reduseres. Økt innslag av uregulerbar produksjon av fornybar energi vil trolig øke behovet for reguleringsevne og fleksibilitet i årene som kommer. Konsolideringsmodellen og lovens krav om offentlig eierskap setter rammene for hvem som kan få konsesjon til å erverve eiendomsrett eller andre rettigheter til vannfall som er omfattet av vannfallrettighetsloven.

En stor del av norsk vannkraftproduksjon ble bygget ut i årene etter krigen og frem mot slutten av 1980-tallet. Norges vassdrags- og energidirektorat har anslått reinvesteringsbehovet frem mot 2030 til 45 mrd. kroner. Hovedoppgaven til utvalget er å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak blir gjennomført.

Hovedformålet med skatte- og avgiftssystemet er å bidra til fellesskapets inntekter. Skatte- og avgiftsreglene bør utformes slik at de samfunnsøkonomiske kostnadene ved beskatning er lave og verdiskapingen blir størst mulig. Prinsippet om effektiv ressursutnyttelse tilsier at det bør være skattemessig nøytralitet og likebehandling av ulike typer kapital og næringer. Dette er likevel ikke til hinder for å benytte grunnrenteskatter. Et prinsipp for at ressursene i samfunnet kan utnyttes mest mulig effektivt, er å først benytte skatter og avgifter som bidrar til bedre ressursbruk (for eksempel miljøavgifter), deretter benytte nøytrale skatter som ikke påvirker valgene til produsenter og forbrukere (for eksempel grunnrenteskatt) og til slutt bruke vridende skatter for å oppnå tilstrekkelige inntekter til fellesskapet og mål om omfordeling. Skatte- og avgiftssystemet har siden 1992 bygget på prinsippene om brede skattegrunnlag, lave satser og symmetrisk behandling av inntekter og utgifter.

Vannkraftnæringen har potensielt en ekstraordinær avkastning som kan oppstå ved å utnytte en begrenset naturressurs. Det er rimelig at fellesskapet får en andel av denne grunnrenten. Vannressursen er videre stedbunden og dermed et bedre skatteobjekt enn investeringer i andre næringer der selskapene kan flytte ut av landet. I en åpen økonomi med mobile skattegrunnlag er det særlig viktig å verne om provenyet fra skatt på grunnrente. Skatteutvalget (NOU 2014: 13 *Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi*) mente at skatten på kilder til immobile renprofitter burde opprettholdes og helst økes. En riktig utformet skatt på den ekstraordinære avkastningen i grunnrentenæringene reduserer dessuten behovet for vridende skatter i andre næringer. Bruk av nøytralt utformede grunnrenteskatter i stedet for vridende skatter i andre næringer, bidrar til mer effektiv ressursbruk. Selskapsskattesatsen i Norge er redusert fra 28 til 23 pst. i perioden 2013 til 2018. I samme periode er grunnrenteskatten for vannkraft økt fra 30 til 35,7 pst. for å begrense provenytapet fra denne næringen. Jo høyere skattesatsen er, desto viktigere er det at skatten treffer grunnrenten så presist som mulig. I regjeringens politiske plattform, Jeløya-plattformen, ble det understreket at naturressurser bør beskattes slik at overskuddet tilfaller fellesskapet, samtidig som selskapene kan utvinne lønnsomme ressurser.

Norge deregulerte kraftmarkedet i 1991 som et av de første landene i verden. Kraftskattereformen i 1997 var en oppfølging av skattereformen i 1992. Målet med begge reformer var å legge bedre til rette for samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer. Det ble derfor lagt vekt på at overskuddet skulle beskattes som i annen næringsvirksomhet. I tillegg ble det innført skatt på grunnrente fra produksjon av vannkraft. Etter 1997 har det vært noen justeringer i vannkraftbeskatningen, blant annet for å gjøre grunnrenteskatten mer nøytral, men hovedprinsippene ligger fast. Før 2007 var det risiko for at selskapene ikke fikk fradrag for alle kostnader i tapsprosjekter. Det ble derfor gitt et sjablongmessig risikotillegg i friinntektsrenten på fire pst. i tillegg til risikofri rente beregnet som gjennomsnittet av de siste tre års statsobligasjonsrenter med tre års løpetid. Fra 2007 fikk selskapene mulighet til å samordne ny, negativ grunnrenteinntekt mellom kraftverk i samme skattekonsern, samtidig som staten utbetaler skatteverdien av ny, negativ grunnrente etter samordning. Selskapene fikk da sikkerhet for full verdi av investeringsfradragene og risikotillegget ble derfor fjernet. En nøytralt utformet grunnrenteskatt vil legge til rette for at lønnsomme ressurser blir utnyttet og ulønnsomme forblir uutnyttet, fordi skatten ikke vil påvirke (den relative) avkastningen av investeringene.

Kraftnæringen står overfor flere skatter og ordninger som ikke gjelder for andre næringer. Næringen skiller seg også ut ved at vertskommunene får en stor andel av inntektene gjennom eiendomsskatt, naturressursskatt, samt konsesjonsavgift og -kraft. Begrunnelsen for dette har delvis vært å kompensere vertskommunene for naturinngrep og delvis at kommunene skal ha en andel av verdiene fra utnyttelsen av naturressursene. I motsetning til naturressursskatten inngår verken eiendomsskatten på kraftanlegg, konsesjonsavgift eller konsesjonskraft i skatteutjevningen i kommunenes inntektssystem.

Nærmere om hva ekspertutvalget skal vurdere

Utvalget bes om å gjøre en helhetlig vurdering av kraftverksbeskatningen. Hovedoppgaven er å vurdere om dagens vannkraftbeskatning hindrer at samfunnsøkonomisk lønnsomme tiltak i vannkraftsektoren blir gjennomført.

Vannkraftbeskatningen omfatter ordinær overskuddsbeskatning, eiendomsskatt, naturressursskatt og grunnrenteskatt, men næringen betaler også konsesjonsavgifter og avgir konsesjonskraft. Det offentlige eierskapet betaler ikke skatt på kapitalinntekter.

Kraftskattesystemet bør så langt som mulig bidra til at investeringer som er samfunnsøkonomisk lønnsomme før skatt, også er lønnsomme etter skatt. På den andre siden skal et prosjekt som er ulønnsomt før skatt, også være ulønnsomt etter skatt. På den måten vil selskapene ha incentiver til å bygge ut de ressursene som er lønnsomme for samfunnet. Eksempelvis kan for høye fradrag føre til at ulønnsomme investeringer blir lønnsomme etter skatt. Utvalget skal legge prinsippene fra skattereformen til grunn for sin utredning.

En nøytral *grunnrenteskatt* kan utformes som en kontantstrømskatt med umiddelbare fradrag for investeringskostnaden eller en periodisert skatt der investeringsfradragene fordeles utover i tid. Avskrivning av investeringskostnaden i grunnrenteskatten er isolert sett en ulempe for investor sammenlignet med direkte utgiftsføring. Friinntektsrenten kompenserer for denne ulempen. Dagens grunnrenteskatt er utformet slik at selskapene har full sikkerhet for å få fradrag til full verdi av investeringene. Friinntekten beregnes derfor med en risikofri rente. Næringen hevder likevel at grunnrenteskatten hemmer investeringene fordi friinntektsrenten er for lav. De mener at det er risiko knyttet til fradrag for fremtidige avskrivninger og at det påvirker gjennomføringen av marginalt lønnsomme prosjekter. Utvalget skal vurdere om grunnrenteskatten er utformet i tråd med prinsipper for nøytral beskatning og hvorvidt dagens grunnrenteskatt påvirker vannkraftnæringens investeringsbeslutninger. Utvalget kan vurdere om det er andre utforminger av en nøytral grunnrenteskatt som kan være bedre egnet, for eksempel en kontantstrømskatt. Hvorvidt endringer i beskatningen kun skal gjelde fremtidige investeringer og reinvesteringer kan også drøftes.

Kraftverk under 10 MVA (påstemplet merkeytelse) er fritatt fra grunnrenteskatt. Konsesjonssøknader indikerer at aktørene tilpasser seg denne grensen ved å investere i lavere effekt enn optimalt. Utvalget bes særlig vurdere den nedre grensen for grunnrenteskatt. Herunder skal utvalget vurdere alternative innretninger av nedre grense i grunnrenteskatten som fjerner terskelvirkningene. Grunnrenteinntekten beregnes som hovedregel ut fra spotmarkedspriser. Det er gjort visse unntak fra denne hovedregelen. Utvalget skal ikke vurdere disse unntakene. Tilknytningskravet for fradragposter i grunnrenteinntekten har vært tema for tvistesaker og kan gi insentiver til tilpasninger. Utvalget bes om å vurdere om det er behov for klargjøringer.

De særskilte verdsettelsesreglene i *eiendomsskatten* for store kraftanlegg (over 10 MVA) er utformet slik at verdien av grunnrenten også inngår i beregningsgrunnlaget for eiendomsskatt. Anslått markedsverdi av kraftverkene fastsettes som nåverdien av en sjablongmessig anslått nettoinntekt. Virkningen av endrede kraftpriser er dempet ved at eiendomsskattegrunnlaget er basert på et fem års rullerende gjennomsnitt og ved at maksimums- og minimumsreglene danner et tak og et gulv for eiendomsskattegrunnlaget for det enkelte kraftanlegg. Diskonteringsrenten ved beregning av markedsverdien har vært 4,5 pst. siden 2011. Kraftkommunene har bedt om at diskonteringsrenten reduseres. Det ville heve den beregnede markedsverdien av kraftverkene og eiendomsskatten. Basert på to eksterne rapporter utarbeidet for Finansdepartementet er det rimelig å anta at diskonteringsrenten faglig sett burde økes, se Prop. 1 LS (2017–2018) *Skatter, avgifter og toll 2018* punkt 34.3. Utvalget skal vurdere hvilke prinsipper som bør ligge til grunn for fastsettelse av diskonteringsrenten. For mindre kraftverk og annen næringseiendom er hovedregelen at objektene skal takseres til substansverdi. Utvalget skal vurdere om den særskilte verdsettingsmetoden for store kraftanlegg er hensiktsmessig, eller om også disse burde vært ilagt eiendomsskatt etter substansverdi.

Ved utbygging av større verk (over 4 000 naturhesterkrefter) og vassdragsreguleringer kan konsesjonær pålegges *konsesjonsavgifter* til stat og kommune. Kraftprodusenter kan også pålegges å avstå inntil 10 pst. av kraftgrunnlaget som *konsesjonskraft* til berørte kommuner, ev. fylkeskommuner. Utvalget kan vurdere om ordningene kan forbedres.

Utvalget kan også vurdere om en bør endre *naturressursskatten*.

Videre kan utvalget se på om forskjell i beskatning mellom vannkraftnæringen og andre næringer skaper uheldige vridninger.

Det kan være flere grunner til at lønnsomme prosjekter ikke gjennomføres, som ikke har noe med skatt å gjøre, for eksempel tilgang på egen- og fremmedkapital. Utvalget kan eventuelt peke på slike forhold som ikke kan løses gjennom utforming av skattesystemet, og eventuelt krever andre tiltak.

Utvalget bes om å vurdere økonomiske og administrative virkninger av forslagene, herunder proveny samt aktivitetsnivå i næringen. Utvalget kan se bort fra forslagenes virkning på fordeling av skatteinntekter mellom skattekreditorer (staten, kommuner og fylkeskommuner). Departementet vil komme tilbake til dette etter at utvalgets forslag er vurdert. Utvalgets forslag til endringer skal samlet sett være om lag provenynøytrale sett over en lengre periode. Det er et mål at de administrative byrdene for både skattyter og det offentlige holdes så lave som mulig. Utvalget kan se på mulige forenklinger i regelverket.

Ved utformingen av forslag må utvalget ta hensyn til Norges internasjonale forpliktelser.

Utvalget skal levere sin innstilling innen 1. oktober 2019.

Finansdepartementet

TEMA

Skatter og avgifter

RELATERT

- Sammensetning av ekspertutvalg som skal vurdere beskatningen av vannkraftverk (<http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/dep/fin/pressemeldinger/2018/ekspertutvalg-skal-vurdere-vannkraftbeskatningen/sammensetning-av-ekspertutvalg-som-skal-vurdere-beskatningen-av-vannkraftverk/id2605429/>)
- Ekspertutvalg skal vurdere vannkraftbeskatningen (<http://www.regjeringen.no/no/aktuelt/ekspertutvalg-skal-vurdere-vannkraftbeskatningen/id2605428/>)
- NOU 2014: 13 - Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi (<http://www.regjeringen.no/no/dokumenter/NOU-2014-13/id2342691/>)

VIKTIGE INNTEKTER PÅ SPILL

Vel 5. milliarder i årlige inntekter til ca 175 land- og distriktskommuner settes nå på spill. Det skjer etter at Finansdepartementet den 22. juni nedsatte et nytt ekspertutvalg. Utvalget skal vurdere alle skatteordningene på vannkraftverk og også de konsesjonsrettslige ordningene. Resultatet kan få mye å si for din jordmortjeneste, barnehagetilbudet, skoletilbudet og det lokale pleietilbudet. Blant annet.

Vi opplever å være i en tid preget av raske endringer, med internasjonale klimamål å streve mot, med stort fokus på nasjonal – og bedriftsøkonomi, og med stort behov for reinvesteringer i vannkraftbransjen. I denne tiden synes ikke Regjeringen å ha tid til å få skrevet NOU'er, nedsatt lovutvalg og å ha lange høringer før viktige beslutninger tas og store endringer kommer. Slikt hører visst fortiden til. Ekspertutvalg er melodien og i etterkant av slike utvalgs arbeid, tar nasjonale myndigheter mange og raske avgjørelser som kan få store konsekvenser for deg og meg – og for kommunen din.

Vi vertskommuner for vannkraftproduksjon betviler ikke at medlemmene av utvalget som fikk sitt mandat 22. juni 2019 er eksperter. Men vi er ikke sikre på at utvalgsmedlemmene er eksperter på potensielle og sannsynlige konsekvenser av endringer i alle de ordningene de nå skal mene noe viktig om. Det nedsatte utvalget skal avgi sin innstilling innen 1. oktober 2019. Det blir svært travelt for alle som bryr seg om så vel ekspertutvalgets arbeid som de nasjonalpolitiske vurderingene som skal gjøres i ettertid. Derfor roper alle vi 175 kommunene som er vertskap for viktig og fornybar vannkraftproduksjon nå så høyt vi bare kan. Det er tid for oss alle til nå å følge godt med. Norge er i endring. Det er denne saken et eksempel på.

I mandatet slår Finansdepartementet fast at vannkraften er en av Norges viktigste naturressurser og at den har lagt grunnlaget for vekst og velferd i landet i mer enn 100 år. Sånn er det. Vi kjenner oss igjen. Kommunene i landet har et stort ansvar for å utvikle denne velferden og de tjenestene som hver dag ytes for befolkningen i hele landet. Derfor ville vi gjerne vært med i utvalget. Vi kan velferd og utvikling av offentlige tjenester. Og vi er særlig blitt eksperter i de delene av landet som har avstandsulemper og spesielle lokale og regionale smådriftskostnader. Vannkraftressursene ligger ikke i byene og befolkningsrike områder. Anleggene ligger gjerne i mer tynt befolkede og naturskjønne områder med snø og is på fjelltoppene og grønne dalsletter eller grønt hav i bunn. Slik foregår det en verdioverføring fra de kommuner og deler av landet som er rike på naturressursen - til byer og industriområder som kan gjøre seg nytte av vannkrafta og som øker verdien ved å betale markedspris for den.

Vertskommunene er i dag sikret en del av verdiskapingen i vannkraftproduksjonen gjennom lovverk og konsesjonsbaserte ordninger som har fungert i mer enn hundre år. Kraftkommunenes andel av avkastningen på vannkraftformuen har vært viktig og gir distriktene mulighet til å følge med i den offentlige velferds- og tjenesteutviklingen. Kraftkommunene er ikke rike særkommuner som kan rote med inntektene de rettmessig har fra kraftområdet som de vil. Langsiktige samfunnskontrakter er inngått mellom lokalsamfunn som avgir den fornybare naturressursen, sterke selskaper og staten. Nå settes det hele på spill.

I større bykommuner hvor man gjerne har et mangfold av aktører å spille på i utviklingen og hvor fylke og stat er direkte representert med sin nærhet og sine egne tjenester, avgir man ikke viktige fornybar vannkraft på samme måte. Der eier man gjerne deler av denne og kan benytte utbytte og andre inntekter til velferdsutvikling eller andre tiltak.

Konsekvensene av det forestående arbeidet kommer til å dreie seg om hvordan verdiene i vannkraftsektoren skal fordeles i framtiden. Den verdifordelingen som her er forsøkt beskrevet er ikke en del av mandatet. Det er tvert imot tydeliggjort at det ikke skal være det. For vannkraftproduserende kommuner er ikke det noen trøst. Det er en bekymring i seg selv.

Ekspertutvalget består av:

Vassdrags- og energidirektør Per Sanderud, Oslo

Professor Benn Folkvord, Bryne

Førsteamanuensis Tarjei Havnes, Oslo

Advokat Arve Kaarbø, Oslo

Førsteamanuensis og instituttleder Jørild Mæland, Bergen

Professor Jørn Rattsø, Trondheim

Postdoktor Ragnhild Camilla Schreiner, London

Nordland er landets nest største vannkraftproduserende fylke. Hordaland er størst. Hvem skal tale våre interesser i det forestående arbeidet?

Ole Petter Nybakk

rådmann i Beiarn kommune

leder av Energirådet til Landssammenslutninga for vassdragskommuner